

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) คือโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจประเทศไทยและมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาประเทศอีกทั้งยังช่วยกระตุ้นระบบเศรษฐกิจโดยรวมภายในประเทศให้เติบโต แต่การดำเนินงานของผู้ประกอบการในธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) รายใหม่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคนานัปการ จึงมีผู้ประกอบการจำนวนไม่น้อย ต้องพบอุปสรรคในการดำเนินธุรกิจ ทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด และด้านสภาพคล่องทางการเงินจนในที่สุดต้องล้มเลิกกิจการไป เนื่องจากไม่สามารถแบกรับภาระที่เกิดขึ้นจากผลกระทบทางเศรษฐกิจและจากการแข่งขันที่รุนแรงในตลาดได้ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2561)

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 ที่มุ่งเน้นในการขยายเศรษฐกิจฐานรากให้มีความครอบคลุม เข้มแข็ง เป็นการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจสำหรับกลุ่มต่างๆ ในสังคม ซึ่งดำเนินควบคู่ไปกับการพัฒนาและส่งเสริมสังคมผู้ประกอบการให้เป็นผู้ประกอบการที่ผลิตได้และขายเป็น จึงได้มีหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนจัดโครงการเพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลด้วยการจัดกิจกรรม โครงการต่าง ๆ เช่น โครงการพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดย SME Bank โครงการจัดแข่งขันผู้ประกอบการ Start Up Camp ที่จัดโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (Start Up Thailand) ซึ่งล้วนแต่เป็นโครงการที่ช่วยสนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการรายใหม่ที่มีความพร้อมและทักษะที่จำเป็นในการประกอบการในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, ออนไลน์)

เพื่อตอบสนองแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้ดำเนินการพัฒนาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการขึ้น โดยมุ่งผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ความสามารถ เจตคติที่ดี มีคุณลักษณะและทักษะที่พร้อมจะก้าวสู่การเป็นผู้ประกอบการที่สามารถแข่งขันและเติบโตภายใต้ภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้หลักสูตรได้กำหนดรายวิชาโครงการเป็นผู้ประกอบการขึ้น เพื่อให้ นักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการชั้นปีที่ 4 ได้ฝึกเรียนรู้และลงมือฝึกดำเนินงานธุรกิจ สถานการณ์จริง เพื่อเป็นสร้าง

ประสบการณ์และมุ่งหวังให้นักศึกษาสามารถต่อยอดให้เกิดการประกอบการจริงได้ในอนาคต (หลักสูตรบริหารธุรกิจสาขาวิชาการเป็นผู้ประกอบการ, 2556)

ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชาดังกล่าว และได้รับผิดชอบสอนในรายวิชานี้มาเป็นครั้งที่ 2 จากครั้งแรกที่ดำเนินการโดยให้นักศึกษาร่วมเปิดกิจการร้านนมสดในชื่อ “ลองมอง คาเฟ่” ซึ่งเป็นการร่วมดำเนินการกับผู้ประกอบการภายนอก แต่ในระหว่างการดำเนินการพบปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ มากมายในการดำเนินธุรกิจ ทั้งความขัดแย้งในการจัดการระหว่างนักศึกษากับผู้ประกอบการภายนอก และระหว่างนักศึกษาเอง ดังนั้นในครั้งที่ 2 ที่ได้มีโอกาสจัดการเรียนการสอนในรายวิชานี้ จึงทำการแยกนักศึกษาออกเป็นกลุ่มย่อยตามความเห็นของคณาจารย์ในหลักสูตรเพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสทำธุรกิจที่ตนเองมีความชื่นชอบตามแต่ความถนัดของตน

การศึกษาถึงโอกาสในการสร้างธุรกิจและการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคตของนักศึกษาในครั้งนี้ จึงเป็นไปเพื่อเป็นการเรียนรู้ถึงปัญหาและอุปสรรคจากการเริ่มดำเนินธุรกิจในด้านต่าง ๆ แบบกลุ่มย่อย เรียนรู้ถึงการจัดการกับปัญหาที่พบ และปัจจัยที่ส่งผลให้การดำเนินธุรกิจประสบผลสำเร็จ เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาให้มีความเหมาะสม เป็นการเตรียมความพร้อมและปลูกฝังแนวคิดให้นักศึกษาเป็นผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีทักษะเพียงพอในการดำเนินธุรกิจต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาโอกาสในการสร้างธุรกิจของนักศึกษาและการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต
2. เพื่อนำผลการการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา โครงการการเป็นผู้ประกอบการ และเพื่อจัดทำเป็นรายงานวิชาการเผยแพร่ให้กับนักศึกษา คณาจารย์ และผู้ที่สนใจในอยากเริ่มต้นดำเนินธุรกิจในอนาคตต่อไป

ขอบเขตของการศึกษาการวิจัย

ดำเนินการศึกษาจากนักศึกษาด้านวิชาการเป็นผู้ประกอบการที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา โครงการการเป็นผู้ประกอบการชั้นปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 จำนวน 30 คน ซึ่งต้องลงพื้นที่ทดลองประกอบโครงการธุรกิจจำลองในสถานการณ์จริง จำนวน 1 ภาคการศึกษา

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ทำการศึกษาจากกลุ่มนักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการ ชั้นปีที่ 4 ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา โครงการการเป็นผู้ประกอบการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ทั้งหมดจำนวน 30 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับโอกาสในการสร้างธุรกิจและการพัฒนาสู่การเป็นผู้ประกอบการในอนาคต กรณีศึกษา นักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2561 โดยมุ่งเน้นศึกษาปัจจัยสู่ความสำเร็จในการเริ่มต้นธุรกิจของนักศึกษาใน 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ความสำเร็จด้านการจัดการ ว่านักศึกษสามารถบริหารจัดการธุรกิจให้ดำเนินไปได้ด้วยความราบรื่นและมีประสิทธิภาพเพียงใด
2. ความสำเร็จด้านการตลาดและการขาย จะทำการศึกษาว่าปัจจัยที่ทำให้โครงการธุรกิจของนักศึกษาประสบความสำเร็จมาจากปัจจัยทางการตลาดใด และมีรูปแบบหรือเทคนิควิธีการขายอย่างไร
3. ความสำเร็จด้านการบริหารเงินทุน ทำการศึกษาเพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการบริหารจัดการเงินลงทุนที่ใช้ในการลงทุนและหมุนเวียนในกิจการของนักศึกษา ว่ามีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพเพียงใด และเมื่อเกิดปัญหาด้านเงินทุน นักศึกษามีวิธีการจัดการกับปัญหาอย่างไร
4. ความสำเร็จด้านการจัดการความเสี่ยงและการแก้ไขปัญหา เป็นการศึกษาถึงรูปแบบการแก้ไขปัญหาที่พบในระหว่างการดำเนินโครงการธุรกิจของนักศึกษาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงสิ้นสุดระยะเวลาการปฏิบัติ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การประกอบการ หมายถึง บุคคลที่จัดตั้งธุรกิจใหม่ โดยเผชิญกับความเสี่ยงและความไม่แน่นอนทางธุรกิจ เพื่อแสวงหาผลกำไรและความเติบโต มุ่งหาความต้องการของตลาดเพื่อสนองความต้องการ

ธุรกิจออนไลน์ หมายถึง การขายสินค้าหรือบริการบนเว็บไซต์ ไม่ว่าจะจำหน่ายสินค้าบนเว็บไซต์ที่ลงทุนจัดทำขึ้นเอง หรือ จำหน่ายสินค้าบน Free Website เช่น เฟสบุ๊ค ไลน์ หรือ การนำสินค้าไปโพสต์โฆษณาบนเว็บไซต์ที่ให้บริการลงโฆษณาได้ฟรี เป็นต้น

แฟรนไชซี หมายถึง ผู้รับสิทธิ์ในการดำเนินธุรกิจ ตามระบบที่เจ้าของสิทธิ์ได้ จัดเตรียมไว้รวมทั้งใช้ชื่อทางการค้าเครื่องหมายการค้าเดียวกัน โดยที่ต้องจ่ายค่าตอบแทนในการให้ สิทธิ อันนั้นรวมทั้งจ่ายค่าตอบแทนตามผลประกอบการด้วย

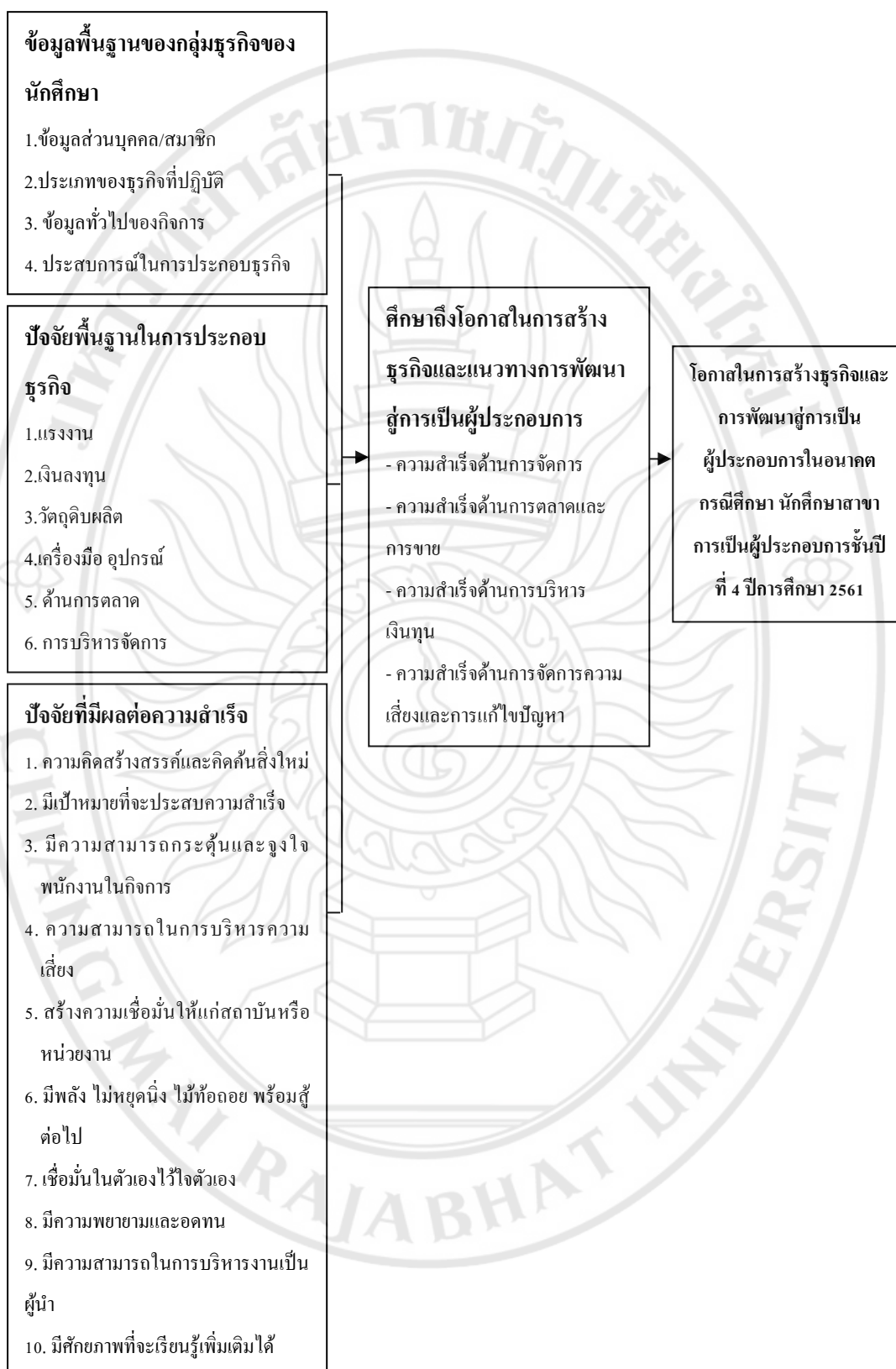
ธุรกิจขนาดย่อม หมายถึง ธุรกิจที่ดำเนินการเป็นอิสระ มีเอกชนเป็นเจ้าของ และ ดำเนินการโดยเจ้าของเอง ไม่เป็นเครื่องมือของธุรกิจใด ไม่ตกอยู่ภายใต้อิทธิพล ของบุคคล หรือ ธุรกิจอื่น มีต้นทุนในการดำเนินงานต่ำ และมีพนักงานจำนวนไม่มาก

นักศึกษาประกอบการ หมายถึง นักศึกษาสาขาการเป็นผู้ประกอบการชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา โครงการการเป็นผู้ประกอบการ ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2561 และเป็นผู้ประกอบการในโครงการธุรกิจจำลอง

ประโยชน์ที่ได้รับจากงานวิจัย

ทราบถึง โอกาสในการสร้างธุรกิจของนักศึกษาและการพัฒนาผู้การเป็น ผู้ประกอบการในอนาคต และเพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการ จัดการเรียนการสอนในรายวิชา โครงการการเป็นผู้ประกอบการและสามารถจัดทำรายงานวิชาการ เผยแพร่ให้กับนักศึกษา คณาจารย์ และผู้ที่สนใจในอนาคตต่อไป

กรอบแนวความคิดของโครงการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย